

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3043/2020. (II. 24.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.38.050/2017/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó jogi képviselője (dr. Ihász Lajos ügyvéd) útján a Kúria Pfv.IV.38.050/2017/8. számú ítéletével szemben a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál.
- [2] 1. Az indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján azért nyújtott be alkotmányjogi panaszt, mert álláspontja szerint a Kúria Pfv.IV.38.050/2017/8. számú ítélete sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben elismert tulajdonvédelmi garanciákat. Az indítványozó ilyen alaptörvényi hivatkozás mentén kezdeményezi a kifogásolt bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [3] Az alkotmányjogi panasz benyújtására okot adó kisajátítási ügyben az indítványozó felperesként szerepel. Az eljáró bíróságok által megállapított tényállás rövid lényege szerint a felperes kizárólagos tulajdonában állt a per tárgyát képező szántó művelési ágú ingatlan. A Magyar Állam nevében eljáró alperes a szóban forgó ingatlan egy részére kisajátítási kérelmet terjesztett elő „közlekedési infrastruktúra-fejlesztés” miatt. A kisajátítást elrendelő jogerős határozattal szemben az indítványozó nyújtott be bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet, amelyben a határozat megváltoztatását és a kártalanítás összegének felemelését kérte. Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a kártalanítás összegének a tényleges, forgalmi értéket kell tükröznie, amelyet a szakértő elsősorban a forgalmi adatok alapján állapít meg (erről lásd: Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.K.27.246/38/II. számú ítéletének 2–5. oldalait).
- [4] Az indítványozó a jogerős bírósági döntést felülvizsgálati kérelemmel támadta, amelyben a kártalanítás összegét vitatta. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta megalapozottnak, és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. Ítéleti indokolásában a Kúria arra mutatott rá, hogy kisajátítás esetén az értékgarancia elve érvényesül, amelyhez az ingatlan forgalmi értékét szükséges alapul venni. A Kúria felülvizsgálata szerint a perbeli szakvélemény felhasználása jogszerű volt, és az elsőfokú bíróság megalapozottan támaszkodott erre a szakvéleményre (erről lásd: Kúria Pfv.IV.38.050/2017/8. számú ítéletének 5–8. oldalait).
- [5] Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyben az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt tulajdonvédelmi garancia megsértésére hivatkozott. Indítványának indokául előadja, hogy az eljáró bíróságok megsértették a kártalanítás „teljességének” elvét, amikor arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a kártalanítás összegének az értékgarancia követelményével kell összhangban állnia. Az indítványozói álláspont szerint ugyanis a forgalmi érték megtérítésén túl a kártalanítás összegének alkalmasnak kell lennie arra is, hogy a tulajdonos a kisajátított ingatlana helyett azonos vagy hasonló jellemzőkkel, így terület-nagysággal és földminőséggel rendelkező ingatlant vásárolhasson. Érvéle szerint azt, aki ellen a kisajátítást elrendelték, olyan helyzetbe kell hozni, mintha a kára be sem következett volna. Az indítványozó ennek megfelelően a bíróság által megítélt kártalanítás összegét vitatta.
- [6] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [7] Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeként határozza meg, hogy az indítvány bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi

jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a befogadhatóság e feltételei vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság minden esetben külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [8] Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság e törvényi feltételével összefüggésben elsőként arra emlékeztet, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; legutóbb megerősítette: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [9] Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseiben foglalt tulajdonvédelmi garancia megsértésére lényegét tekintve azért hivatkozik, mert vitatja a bíróság által megítélt kártalanítás összegét. Az Alkotmánybíróság az előbbieken felidézett következetes álláspontja értelmében ugyanakkor az ítélkező bíróság bizonyítékértékelési és jogértelmezési szabadságához tartozik, hogy a bizonyítékokat meggyőződése szerint mérlegelje és ezzel együtt jogági minősítésüket illetően szabadon alakíthassa ki jogi álláspontját, valamint ennek megfelelően saját maga dönthessen a tényállás megállapításáról. Az eljáró bíróság által elfogadott jogértelmezés és a bizonyítékok mérlegelésének ilyen felülvizsgálatától pedig az Alkotmánybíróság mindaddig tartózkodik, amíg a jogértelmezés pontosan körülírt, Alaptörvényben védelmezett jogot nem sért {lásd például: 3027/2017. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [15]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azonban pontosan körülírt alaptörvény-ellenességre nem hivatkozik, ehelyett az Alkotmánybíróság megítélése szerint a panasz valójában a bírói döntésben megítélt kártalanítási összeg ismételt felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság e körben jegyzi meg, hogy töretlen gyakorlata értelmében a kisajátítás esetén járó kártalanítás mindig az értékgarancia elvét kell hogy kövesse {legutóbb megerősítette: 3255/2018. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [21]}. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján úgy ítéli meg, hogy az alkotmányjogi panaszban előadott kifogás nem vet fel olyan alaptörvény-ellenességi kételyt, amely érdemben befolyásolhatta a támadott bírói döntést. Az Alkotmánybíróság emellett az alkotmányjogi panaszban felvetett kérdéseket a jelen ügyben nem értékelte olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésekként sem, amely érdemi alkotmánybírói eljárásra okot adhatna {elsőként lásd: 3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3], legutóbb megerősítette: 3186/2018. (VI. 8.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [10] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként így arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [11] 3. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2020. február 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
helyettes tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybíróági ügyszám: IV/589/2019.

• • •